

Nr 57.

Av herr **Wallerius m. fl.**, om inrättande av två laboratorstjänster i fiskeribiologi.

Den 17 juni 1920 avgåvo av chefen för jordbruksdepartementet jämlikt nådigt bemyndigande den 3 juli 1917 tillkallade sakkunniga betänkande rörande bl. a. upprättande av en undersöknings- och försöksinstitution å fiskets område. Efter en omfattande utredning och ingående motivering föreslogo de sakkunniga upprättande av en undersökningsanstalt för havsfiske, förlagd till Göteborg, och en undersökningsanstalt för sötvattensfiske, för vilken plats ej föreslogs.

Den föreslagna anstalten för havsfiske skulle omfatta en fiskeribiologisk och en fiskeritekhnisk avdelning. Den förra skulle enligt de sakkunnigas förslag (sid. 186) »hava till uppgift att genom vetenskapliga undersökningar av biologiska och därmed i samband stående hydrografiska förhållanden i de havsområden, där svenska fiskare nu idka eller framdeles komma att idka fiske, — — — —, främja det svenska havsfisket samt att under internationellt samarbete, i den mån sådant äger rum, bidra till förverkligandet av de mål, som för detta samarbete uppställts. Undersökningarna böra sålunda omfatta dels fiskarnas och andra havsorganismers liv, tillväxt, föda, fortplantning, vandringar m. m., dels ock den omgivande miljös beskaffenhet såsom vattnets temperatur, halt av syre och gaser etc. I samband med dessa undersökningar böra praktiska fiskeförsök komma till utförande.» Den fiskeritekhniska avdelningens uppgift skulle vara (sid. 186) »att kontrollera, analysera och pröva olika fiskprodukter, — — —. Avdelningen bör vidare med uppmärksamhet följa konservindustriens och fiskberedningens utveckling samt själv arbeta på åstadkommandet av förbättringar härutinnan. Ävenledes bör i arbetsprogrammet ingå att främja konservering och färgning av fiskredskap. — — — —.»

Anstalten för sötvattensfiske skulle enligt de sakkunniga »i främsta rummet hava till uppgift att genom undersökningar rörande fiskarnas liv samt den omgivande miljös beskaffenhet lägga grunden till en rationell fiskerihushållning i såväl allmänna som enskilda fiskevatten för ökandet av dessas avkastning. Undersökningarna böra sålunda först och främst röra sig på fiskeribiologiens område, d. v. s. omfatta frågor rörande fiskarnas fortplantning, tillväxt, föda, vandringar m. m. ävensom de alltmera betydelsefulla ras- och ärftlighetsproblemen. — — — — —.»

Då det förmodligen skulle visa sig omöjligt att omedelbart få samtliga föreslagna tjänster vid anstalterna besatta med kvalificerade personer utan

en betänklig försvagning av fiskeriadминистраtionen, föreslogo de sakkunniga, att upprättandet skulle ske succesivt.

Av statsfinansiella skäl har de sakkunnigas förslag ej förelagts riksdagen, ej heller ett av lantbruksstyrelsen uppgjort förslag till provisorium.

Behovet av en statlig undersökningsverksamhet på fiskets område gör sig alltmera gällande. En sådan erfordras bl. a. för lösningen av de aktuella överfiskningsfrågorna inom havsfisket och för att inverkan på fisket av sjöregleringar och vattenbyggnader etc. skall kunna bli föremål för en mera objektiv bedömning än som för närvarande är möjligt. Då det i dessa fall är fråga om statliga ingripanden, bör det ock tillkomma staten att utföra för dessa frågor bedömande erforderliga undersökningar. Det är därför av vikt, att en undersökningsverksamhet i den av de sakkunniga föreslagna riktningen, särskilt på det fiskeribiologiska området, kommer till stånd.

Då ur statsfinansiell synpunkt det alltjämt ej torde kunna ifrågasättas, att de sakkunnigas förslag i sin helhet genomföres, bör övervägas, huruvida ej en mindre del av förslaget redan nu skulle kunna genomföras för att sedan, i den mån förhållandena så medgiva, successivt utökas.

Då de rent fiskeribiologiska undersökningarna torde intaga den avgjort viktigaste platsen på det arbetsprogram, som av de sakkunniga skisserats för anstalterna, synas dessa först och främst böra tillgodoses vid ett provisoriskt ordnande av undersökningsverksamheten. Inrättande av tvänne laboratoriefattningar i fiskeribiologi, en för havsfisket och en för sötvattensfisket, synes därför böra vara den första åtgärden.

De här föreslagna tvänne laboratoriefattningarna torde som ett provisorium under nuvarande statsfinansiella förhållanden få anses fylla det viktigaste behovet. Då någon befattning med liknande uppgift för närvarande ej finnes för sötvattensfisket, innebär förslaget en uppenbar och betydande fördel i jämförelse med nuvarande förhållanden. I fråga om biologiska undersökningar rörande havsfisket finnes visserligen för närvarande en assistent anställd hos hydrografisk-biologiska kommissionen, men det är givet, att denna undersökningsverksamhet väsentligt skulle vinna på om den handhades av en av staten fast anställd laborator i stället för som nu av en av hydrografisk-biologiska kommissionen tillfälligt förordnad assistent. En fast anställd laborator skulle mera helt kunna ägna sig åt arbetet än assistenten. Större kontinuitet i arbetet skulle vinnas. Det må även framhållas, att det finnes fiskeribiologiska frågor av vikt, som ej falla inom hydrografisk-biologiska kommissionens verksamhetsområde. De båda laboratorerna borde anställas å lantbruksstyrelsens fiskeribyrå, den för havsfisket dock med placering i Göteborg. Arbetsplan skulle meddelas dem av lantbruksstyrelsen, under vilken styrelse de helt skulle sortera.

Genom det här föreslagna inrättandet av tvänne laboratoriefattningar föregripes ej på något sätt en framtida utvidgning av ifrågavarande undersökningsverksamhet, antingen i enlighet med de sakkunnigas förslag eller på annat sätt.

Laboratorerna torde böra uppföras å ordinarie stat och placeras i samma lönegrad som fiskerintendent för närvarande (B 15).

I samband med inrättande av de bägge föreslagna laboratoriefattningarna borde dels den nämnda assistentbefattningen i biologi vid hydrografisk-biologiska kommissionen dels de nuvarande tvänne extra fiskeristipendiatbefattningarna kunna indragas. Den nämnde assistentens arbete skulle ju övertagas av laboratorn för havsfisket, och de extra fiskeristipendiatbefattningarna hava inrättats för utbildning av kompetenta personer i samband med planerna på en undersökningsverksamhet. Anmärkas må, att nuvarande assistenten i biologi vid hydrografiska kommissionen tillika är fiskeristipendiat.

Placeras laboratorerna i nu gällande lönegraden B 15, den ena i Stockholm, den andra i Göteborg, skulle den sammanlagda avlöningen till dem uppgå till 15,108 kronor jämte dyrtidstillägg. Från denna utgift skulle med den ovan föreslagna indragningen avgå arvodet till assistenten (3,000 kronor) — som utgår av statsanslaget till kommissionen — och arvoden till de två extra fiskeristipendiaterna (5,000 kronor) eller tillsammans 8,000 kronor jämte dyrtidstillägg. Den ökade årliga kostnaden för staten skulle således bli 7,108 kronor jämte skillnaden mellan dyrtidstilläggen (i bägge fallen s. k. mindre dyrtidstillägg).

Då laboratorn för sötvattensfisket skulle placeras å lantbruksstyrelsens fiskeribyrå, synes någon ökad kostnad för expenser knappast behöva uppstå. Redan nu äger denna byrå en viss laboratorieutrustning, som så småningom i mån av behov kunde utökas. För laboratorn för havsfiske erfordras arbetslokal, som emellertid kan inskränkas till ett hyrt rum. Den fiskeribiologiska laboratorieutrustning, som hydrografisk-biologiska kommissionen har, kunde övertagas. Då för närvarande av statsanslaget till kommissionen utgår ersättning för assistentens utlägg för telefonsamtal, papper, porto, laboratorieutensilier och dylikt, kommer ingen merkostnad för staten att uppstå för dessa ändamål. Kostnad för telefonabonnemang tillkommer däremot.

Kostnaderna för de undersökningar, som laboratorn för havsfisket skulle utföra, torde ej medföra någon ökning. Motsvarande kostnader för laboratorn för sötvattensfisket torde kunna bestridas av influtna fiskeavgifter enligt vattenlagen.

Någon förändring i hydrografisk-biologiska kommissionens verksamhet medför förslaget ej, utan skulle denna fortfarande handlägga ärenden, som stå i samband med Sveriges deltagande i den internationella havsforskningen. De av assistenten i fiskeribiologi utförda undersökningarna skulle dock, i samband med att assistentbefattningen skulle indragas, utföras av laboratorn för havsfisket. Kommissionen skulle således ha att hos lantbruksstyrelsen anmäla till utförande arbeten av ifrågavarande slag. Undersökningar rörande plankton och hydrografi skulle såsom hittills handhavas av kommissionens tjänstemän. Statsanslaget till kommissionen skulle såsom

ovan nämnts minskas med utgifterna för arvode, dyrtidstillägg, rese- och expensersättning till assistenten i biologi samt med utgifterna för fiskeri-biologiska undersökningar, i den mån dessa falla under laboratorverksamhet.

Undertecknade få hemställa,

att riksdagen måtte, med beaktande av ovanstående, besluta, att tvänne laboratorstjänster i fiskeribiologi inrättas å ordinarie stat, den ena för havsfisket och den andra för sötvattensfisket samt för deras avlöning — med överförande till denna anslagspost av ovan nämnda, annorstädes utgående belopp å tillsammans 8,000 kronor — bevilja 7,108 kronor jämte dyrtidstillägg samt för expenskostnader åt laboratorn i havsfiske anvisa ett förslagsanslag å 1,500 kronor.

Stockholm i januari 1925.

<i>Adolf Wallerius.</i>	<i>Oscar N. Olsson.</i>	<i>C. Brännberg.</i>
<i>Vilh. Carlson, Mölndal.</i>	<i>J. W. Mårtensson.</i>	<i>Cornelius Olsson.</i>
<i>Oscar Osberg.</i>	<i>Herman Andersson, Grimbo.</i>	<i>A. Henrikson.</i>
<i>Erik Uddenberg.</i>	<i>Axel Lindqvist.</i>	<i>Anders Andersson.</i>
<i>J. Fjellman.</i>	<i>Carl Larson.</i>	<i>Karl Magnusson, Skövde.</i>
<i>Johan Jönsson.</i>	<i>A. H. Hedström.</i>	
